

[Justitsministeren.]

skede hos Lægerne saavel som hos Befolkningen, dels paa Grund af den Uenighed, der var mellem Lægerne om, i hvilket Omfang Svangerskabsafbrydelse nu er lovlig, naar den foretages paa Grund af Fare for Kvindens Liv eller Helbred, dels gennem Nævningeretternes Afgørelser, der synes at være Udtryk for vidt forskellige Opfattelser. Justitsministeriet imødekom Retslægeraadets Ønske og nedsatte i November 1932 en Kommission, der har afgivet Betænkning i Juni i Aar.

Efter det dør oplyste er Tallet paa de saakaldte kriminelle Aborter mellem 1 000 og 2 000 om Aaret; en enkelt af Kommissionens Læger sætter dog Tallet til 6 000, og jeg har fra anden Side hørt nævne langt højere Tal. Men hvis vi holder os til ca. 1 500 om Aaret og samtidig ser, at der i Femaaret fra 1928 til 1932 i alt kun er rejst Undersøgelse mod 82 Kvinder for Fosterfordrivelse og endda kun er rejst Tiltale mod 19, hvoraf 4 alle blev dømt, fordi deres Sag blev paadømt af ordinære Retter, medens af de resterende 15, der kom for Nævningedomstole, de 14 blev frifundet, saa vil man se, at der er noget galt. Denne Nævningep praksis er fortsat, efter at de nye, meget mildere Bestemmelser i § 242 i den nye Straffelov af 1930 er traadt i Kraft. § 242 har vel opretholdt den tidligere Straffelovgivnings Regler, hvorefter Svangerskabsafbrydelse normalt er strafbart, men den har dog særlig for Kvindens Vedkommende indført meget mildere Strafferammer, idet Straffen, der tidligere gik fra 8 Maaneders Forbedringshus til 8 Aars Tugthus, nu kan gaa ned til Hæfte i 7 Dage og aldrig kan overstige Fængsel i 2 Aar. Naar Nævningerne, særlig de københavnske, ikke vil dømme de svangre Kvinder og i mindre graverende Tilfælde heller ikke deres Hjælpere, saa skyldes dette vel i nogen Grad, at Nævningerne ikke er tilbøjelige til at anerkende Eksistensen af et Fosterliv, der ikke er mindst 3 Maaneders gammelt, en Opfattelse, hvis Urigtighed Gang paa Gang er slaaet fast; men den egentlige Grund maa vel nok søges i Medlidenhed med vedkommende Kvinde, i hvilken Henseende Nævningerne vel særlig frygter Strafudmaalingen, der altsaa kan gaa op til Fængsel i 2 Aar, og de anser det tillige for en Uretfærdighed at straffe de ganske enkelte Kvinder, som der rejses Tiltale imod, af de Tusinder, som det lykkes at holde deres Svangerskabsafbrydelse hemmelig, og som gaar fri.

Samfundet har gennem Aarhundreder

søgt at forhindre Svangerskabsafbrydelse alene ved Trusel om Straf, men man kan vel ogsaa sige, som Kommissionsflertallet siger, at det samme Samfund i væsentlig Grad har forsømt gennem et socialt dybtgaaende Reformarbejde at søge Motiverne til Fosterdrab eller Svangerskabsfjernelse fjernet. Nu er Straf ikke blot et lidet effektivt Middel til at forhindre Svangerskabsafbrydelse, Straf virker til en vis Grad direkte skadeligt ved at fremme Kvaksalvernes Virksomhed, thi lovlydige Læger vil nægte at fremkalde Abort under de nuværende Forhold, medmindre der er en fuldkommen overhængende Fare for Kvindens Liv eller Helbred.

Den nuværende Tilstand er derfor uholdbar. Det kunde da synes, som om Resultatet af den stedfundne Udvikling ved stadig Formildelse af Straffen gennem Aarhundreder uden Nytte maatte blive, at man saa helt opgav Straffen som Middel til at beskytte Fosterliv. Kommissionen stiller sig imidlertid paa et andet Standpunkt. Kommissionens Flertal fremhæver — og i saa Henseende er Mindretallet enigt med Flertallet —, at Samfundet bør søge at begrænse kriminelle Aborter saa meget som muligt, navnlig paa Grund af Svangerskabsafbrydelsens Naturstridighed og de Farer, den indebærer for Kvinden, ikke blot for hendes Liv, men for alle Haande Komplikationer: kroniske Underlivsbetændelser, Ufrugtbarhed, psykiske Forstyrrelser m. m., men at der paa den anden Side bør aabnes Adgang til Svangerskabsafbrydelse under betryggende Former, ikke blot i Tilfælde, hvor der er Fare for Kvindens Liv og Helbred, men ogsaa — det er Kommissionen, jeg refererer — i Tilfælde, hvor den frugtsommelige Kvinde paa Grund af sociale Forhold ikke mener at burde eller kunne gennemføre Svangerskabet. Hvis hun afbryder dette uden for de legaliserede Tilfælde, skulde hun stadig ifalde Strafansvar efter Kommissionens Forslag, thi Kommissionen vil ikke høre Tale om Straffrihed som almindelig Regel.

Det hævdes endvidere, at selv om man som nu næsten aldrig straffer, saa har selve Straffetruselen socialt set en mægtig Betydning til at forebygge Fosterdrab, idet Faren, om ikke for Straf, saa dog for Politundersøgelser, Retsmøder, Omtale i Bladene o. s. v. maaske har omtrent lige saa stor afskrækkende Virkning som selve Straffen. Hvis Fosterdrab gøres straffrit, siger Kommissionsflertallet, vilde Antallet af dem, der i disse Sager lader sig drive af Mægligheds- eller Bekvemmelighedshensyn, for-